

Antònia Vicens

Esriptora

'Pare què fem amb la mare morta' (LaBreu) ha fet patir la seva autora. Així ho confessa Antònia Vicens. En el seu nou poemari se situa més a prop de la mort que de la vida, de la bogeria que del seny, amb molts més interrogants que no respostes



ISAAC BUJ

“Davall terra hi ha tot un món que batega”

◆◆◆◆ Cristina Ros / Palma

Assenyala una pica que té al corral. “Sempre havia pensat que era una font natural d'aigua, que queia de la muntanya –diu Antònia Vicens–. Amb unes obres que varen fer al costat, em varen dir que no, que és una pedrera. Vaig pensar que era una bona imatge de la meva relació amb la poesia”. Tot seguit assegura que ha de “picar molta pedra” per trobar cadascuna de les paraules dels seus versos i que *Pare què fem amb la mare morta*, el poemari que acaba de publicar a LaBreu, l'ha feta patir especialment. Nascuda a Santanyí el 1941, va deixar d'escriure novel·la fa una dècada, després de tenir un nòmina llarguíssima de premis –pel seu anterior llibre, *Tots els cavalls*, va rebre el Premio Nacional de poesia 2018–, tot i que confessa que potser hi tornarà aviat.

La mort s'anuncia des del títol del nou poemari. Com l'afrontau?
Tracta la mort com tracta la vida, conscient de la fragilitat d'ambdues. La

mort sempre ha estat present en mi i en la meva obra. Sé que ens equivocam: deim “Tenc un any més”, tot i que en realitat és un any menys, el que tenim. Ara em deman quan començam a morir. Potser no en som conscients. Tampoc no sabem si els morts acaben de morir mai. Davall terra hi ha tot un món que batega. On comença i on acaba la bogeria?

***Pare què fem amb la mare morta* s'ha qualificat d'obra dura, sense concessions. Sou una escriptora dura? Furgau en el dolor?**

Quan em pos davant del paper, jo canvi. Em ve tota la duresa del món, que ho és molt, de dur. Sempre m'ha preocupat per què els humans provocam tant dolor. Ja m'ho demanava de nina, i de gran tampoc ningú no te'n dona la resposta.

Són uns versos amb molts més interrogants que respostes. Un nin pregunta al pare, i el pare no diu

“**PARLAM DEL SILENCI AMB MASSA LLEUGERESA. JO ENCARA NO L'HE TROBAT**”

paraula. L'edat no dona respostes?
L'edat, contràriament, no només no dona respostes, sinó que intensifica allò que et preocupa. Pots resignarte, però aquesta és una paraula horrible. L'edat intensifica les preguntes i et sents estupefacte perquè les coses continuen igual i les respostes essencials no les té ningú.

Per cert, hi ha molts interrogants als poemes però cap signe d'interrogació, tampoc punts ni comes...
El lector ja posarà els seus interrogants. Jo no en pos mai. Seguesc una cadència interior, cada poema m'exigeix una cadència. Vull ser lliure per expressar-la. Això sí, faig servir majúscules per emfatitzar. Si hi ha una majúscula, no sé per què hi ha d'haver un punt, i si un què està accentuat ja qüestiona. No pens en el lector quan escric, sinó en la cadència que em demana el poema. Els lectors saben captar la música.

També hi ha moltes veus. Quin espai deixau al silenci?

El silenci no existeix. Parlam del silenci amb massa lleugeresa. Jo encara no l'he trobat.

És un poemari, però amb uns personatges –pare, nin, la mare morta, el Llanterner, la Fornera i altres ànimes– que apareixen i desapareixen en un itinerari vital i espiritual. *Pare què fem amb la mare morta* podria ser una novel·la?

Vint anys enrere, n'hauria escrit una novel·la, amb aquests personatges. Ara condensa tota una història en una paraula. Sovint pens que he tornat mandrosa per a la novel·la, però aquest poemari l'he treballat tres anys, que és el que solia estar amb una novel·la. Potser amb la poesia no estàs tant de temps davant el paper, però la portes al cap sempre, no t'abandona.

En tot cas, l'itinerari i els personatges són novel·lescs.

Per donar veu als personatges, jo me'ls he d'imaginar i he d'interpretar allò que he escrit. Així, la mare la veig distant, jo crec que és morta; la Fornera i el Llanterner són petits déus de barri, dominen el pa i l'aigua; el pare pot tenir cos o no, sé que és caçador i una persona dura, però no l'imagin. Només sé que el nin, que crec que té uns deu o dotze anys, li fa moltes preguntes, però ell mai no respon. El poemari és ple d'ànimes, i allò que passa és memòria i ombres de les que ens fan companyia tot i que no les percebem. De fet, estam envoltats d'ones i d'ombres.

Tot just en arribar, heu dit que la poesia és picar pedra. Per què heu patit tant aquest poemari?

Perquè em va fer mal. Hi ha molts ventres, hi és la maternitat i sobretot hi és la mort. Mentre l'escrivia, vaig saber que tindria el meu primer net i em vaig haver d'aturar. Quan el vaig continuar, sovint em paralizava i em queien les llàgrimes. No m'havia passat mai. En vaig quedar un poc tocada.

Sempre heu contat que, ja de nina, les paraules us apareixien. Ja no?

Les paraules m'han decebut. Avui sé que no donen resposta. Tot té un nom, i si tota la vida has treballat les paraules, penses que qualche dia trobaràs el nom que et doni la resposta, però no és així.

Deis que la novel·la us fa vessa. No hi tornareu?

Probablement serà el proper que faci. Fa deu anys vaig deixar una novel·la molt avançada i m'hi vull posar. O l'he de tirar o l'he d'acabar. No crec a escriure per escriure, ni a publicar per publicar. ◆◆